

КОСІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОГО ТА ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА
ЛЬВІВСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ

СИЛАБУС УКРАЇНСЬКЕ ДІЛОВЕ МОВЛЕННЯ

Кафедра	Декоративне мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання	3-й
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Вид дисципліни	нормативна

Викладачі:

Гаврилей Вікторія Михайлівна

+380977523032, torileo8ua@gmail.com

Нісевич Світлана Іванівна

+380687459778, nisevychsi@ukr.net

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

➤ Кількість кредитів	3 (90 год)
Вид занять	Кількість годин
Лекції	24
Практичні	8
Самостійна робота	58

Семестр 2 – 2 год/тиж.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Українське ділове мовлення» є однією з базових для формування професійної компетенції студентів, оскільки мова виступає одним з основних інструментів професійної діяльності сучасного фахівця. Сьогодні висококваліфікований фахівець будь-якої галузі повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми, висловлюватися точно, логічно й виразно, досконало володіти фаховою термінологією, що можливо тільки за умови глибокого вивчення рідної мови, свідомого ставлення до повсякденної мовної практики. Засвоєні знання та уміння з дисципліни є основою для реалізації творчого потенціалу майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва.

Метою вивчення навчальної дисципліни є вироблення мовних умінь і навичок у професійних митців; сприяння ефективному опануванню студентами фахової української мови, формування мовної особистості майбутнього фахівця прикладного та декоративного мистецтва.

Завдання вивчення дисципліни: сформувані чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвивати творче мислення студентів; виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій; сформувані навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

Результати навчання (компетентності)

Студент повинен знати: законодавчі та нормативно-стильові основи професійного спілкування; основи професійної комунікації; наукову комунікацію як складову фахової діяльності; норми літературної мови та найтиповіші їх порушення; основні комунікативні ознаки культури мовлення; особливості мовного етикету українців.

Вміти: використовувати норми сучасної української літературної мови; правильно вживати різні мовні засоби та влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування; складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку; послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури.

Під час курсу формуються та розвиваються наступні компетентності, закладені в освітній програмі «Декоративне мистецтво» (ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів

Календарно-тематичний план дисципліни

Дата тижні	Назва змістових модулів і тем	Форма заняття	К-сть годин	Методи викладу	Модульний контроль
Тиж. 15	Модуль 1.		90 год.		Екзамен
Тиж. 9	Змістовий модуль 1. Державна мова – мова професійного спілкування				Поточний контроль
Тижд. 1	Тема 1. Основи культури української мови. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора.	лекція	2 год.	Презентація, лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті Виконання тестів з теми
Тижд. 1	Державна мова — мова професійного спілкування. Предмет і завдання курсу, його наукові основи. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовні норми. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Основні положення Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (2019).	Самостійна робота	10 год.	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття. Виконання завдань для самостійної роботи	Відповідь на практичному занятті Виконання тестів з теми
Тижд. 2	Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови	Практичне заняття	2 год.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.

Тижд. 3	Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності.	лекція	2 год.	Презентація, лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 4	Тема 4. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 5	Тема 5. Сучасне писемне професійне мовлення	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 6	Тема 6. Лексика професійного мовлення	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 7	Тема 7. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Спілкування і комунікація. Функції спілкування. Види, типи і форми професійного спілкування. Основні закони спілкування. Стратегії спілкування. Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Поняття ділового спілкування.	Практичне заняття	2 год.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.	Усне опитування, письмовий контроль
Тижд. 8	Тема 8. Українська термінологія у професійному спілкуванні.	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 8	Риторика і мистецтво презентації. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Мистецтво аргументації. Техніка і тактика	Самостійна робота	15 год.	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття. Виконання завдань для	Відповідь на практичному занятті Виконання тестів з теми

	аргументування. Мовні засоби переконування. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу. Види публічного мовлення. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні і комунікативні принципи презентації. Культура сприймання публічного виступу. Уміння ставити запитання, уміння слухати.			самостійної роботи	
Тижд. 9	Модульна контрольна робота №1.	Контрольна робота	2 год.	Практичні вправи, тести	Письмовий контроль
Тиж. 10	Змістовий модуль 2. Професійна комунікація.				
Тижд. 10	Тема 9. Власні назви у професійному мовленні	лекція	2 год.	Лекційний матеріал, література	Відповідь на практичному занятті
Тижд. 11	Тема 10. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Класифікація документів. Національний стандарт України. Склад реквізитів документів. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до бланків документів. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа.	Практичне заняття	2 год.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.

<p>Тижд. 11</p>	<p>Культура усного фахового спілкування. Особливості усного спілкування. Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Функції та види бесід. Стратегії поведінки під час ділової бесіди. Співбесіда з роботодавцем. Наради, збори, перемовини, дискусії як форми колективного обговорення. Мистецтво перемовин. Збори як форма прийняття колективного рішення. Дискусія. «Мозковий штурм» як евристична форма, що активізує креативний потенціал співрозмовників під час колективного обговорення проблеми. Технології проведення «мозкового штурму».</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>15 год.</p>	<p>Самостійне опрацювання</p>	<p>Відповідь на практичному занятті</p>
<p>Тижд. 12</p>	<p>Тема 11. Культура усного фахового спілкування.</p>	<p>лекція</p>	<p>2 год.</p>	<p>Лекційний матеріал, література</p>	<p>Відповідь на практичному занятті</p>
<p>Тижд. 13</p>	<p>Тема 12. Етикет службового листування.</p>	<p>лекція</p>	<p>2 год.</p>	<p>Лекційний матеріал, література</p>	<p>Відповідь на практичному занятті</p>
<p>Тижд. 14</p>	<p>Тема 13. Документація з кадрово - контрактних питань. Резюме. Характеристика. Рекомендаційний лист. Заява. Види заяв. Автобіографія. Особовий листок з обліку кадрів. Наказ щодо особового складу. Трудова книжка. Трудовий договір. Контракт. Трудова угода.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>2 год.</p>	<p>Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.</p>	<p>Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.</p>

Тижд. 15	Модульна контрольна робота №2.	Контрольна робота	2 год.	Тестування	Письмовий контроль
Тижд. 15	Питання, які виносяться на екзамен	Самостійна робота	18 год.	Самостійне опрацювання	Усне опитування

Завдання самостійної роботи подаються на лекційному занятті та містяться у методичних вказівках до проведення практичних занять та організації самостійної роботи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

«Відмінно» (А) – 90-100 балів. Студент має глибокі знання з тем практичних занять. Доповідь змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції. Під час практичного заняття студент активно приймає участь в дискусіях та доповнює відповіді інших. Протягом відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу. Під час заняття вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даної дисципліни.

«Добре» (В) – 83-89 балів. Студент має міцні ґрунтовні знання. Доповідь змістовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент не обмежується тільки матеріалами лекції. Під час практичного заняття студент приймає участь при обговоренні поставленого питання. Протягом відповіді може використати приклади для кращого розуміння матеріалу. Проте існують незначні помилки при спробі застосувати отримані знання в практичній діяльності.

«Добре» (С) – 74-81 балів. Студент знає програмний матеріал повністю. Доповідь відповідає вимогам. Студент своєчасно готується до заняття. Під час заняття студент відповідає на поставлені запитання. Проте існують проблеми з застосуванням прикладів з практичної діяльності. Існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми.

«Задовільно» (D) – 64-73 балів. Студент знає тему заняття, має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер. Вміє відповідати на окремі поставлені запитання. При обговоренні інших питань практичного заняття не приймає активної участі і не може привести приклади застосування матеріалу на практиці.

«Задовільно» (E) – 60-63 балів. Студент знає основну тему заняття, має уявлення про поставлене питання, але його знання мають загальний характер. Відповіді базуються лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплені прикладами. Має певні прогалини в інших темах, на яких базується матеріал практичного заняття.

«Незадовільно» (FX) – 35-59 балів. Студент має фрагментарні знання, не володіє програмним матеріалом. Відповіді на всі поставлені запитання не повні

або взагалі відсутні. При відповіді часто зупиняється і не може додатково відповідати на запитання.

«Незадовільно» (F) – 1-34 бали. Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми практичного заняття.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів є невід'ємною частиною навчального процесу в підготовці кваліфікованих фахівців, здатних самостійно і творчо вирішувати поставлені завдання.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці підлягає: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань виконання індивідуальних робіт з елементами наукового дослідження; підготовка та захист реферативних робіт.

Виконання завдань самостійного модулю виконується студентом згідно плану. Якість самостійної роботи оцінюється за наступною шкалою:

- огляд питань за темами та виступ на практичному занятті (30-50 балів);
- підготовка реферату, презентації, доповіді та виступ на практичному занятті (30-50 балів).

Результати самостійного модулю вносяться до журналу обліку успішності студентів і враховуються при виставленні підсумкової оцінки за опанування дисципліни.

Розподіл балів за блок самостійної роботи (при розподілі балів враховується якість виконання складових самостійної роботи):

Національна система та система ECTS	100-бальна система	Перелік виконаних складових самостійної роботи
Відмінно А	100–90	Огляд у письмовому вигляді всіх питань самостійної роботи, передбачених програмою, виступи на практичних заняттях з доповідями за питаннями самостійної роботи, підготовка реферативної роботи та виступ на практичному занятті, підготовка презентації
Добре В	89–82	Виконання зазначених завдань самостійної роботи, однак не в повному обсязі, а в такому, що становить 80-90 % від запропонованих завдань
Добре С	81–74	Підготовка письмових робіт у повному обсязі та підготовка реферативної роботи (без виступу на практичних заняттях)
Задовільно D	73–64	Підготовка письмових робіт та виступи на практичних заняттях у обсязі 50 % підготовка реферативної роботи (без виступу на практичному занятті)
Задовільно E	63–60	Підготовка письмових робіт у обсязі 50 % та підготовка реферативної роботи (без виступу на практичному занятті)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.

Практичне заняття 1

Тема. Державна мова – мова професійного спілкування

План 1. Предмет, мета і завдання курсу «Українська мова за професійним спрямуванням».

2. Мова як засіб професійного спілкування.

3. Поняття національна та літературна мова. Форми сучасної української літературної мови.

4. Мовні норми.

5. Мова і мовлення.

Дидактична мета:

- розширення знань про українську літературну мову і мову професійного спілкування;
- засвоєння понять про мовну, мовленнєву, комунікативну компетенцію та мовнокомунікативну професійну компетенцію;
- забезпечення оволодіння орфоепічними, лексичними, стилістичними, граматичними нормами сучасного українського професійного мовлення.

Методичні рекомендації до виконання роботи

Для з'ясування того, яке місце посідає професійне спілкування в мовній системі, слід знати, чим різняться такі поняття, як «мова» й «мовлення», коли і чому виникла мова, як вона розвивається і функціонує, яким чином співвідносяться поняття «національна мова», «національна політика» і «національна культура» та як функціонує національна мова в межах різних стилів і різних форм мовлення (усної і писемної).

Студенти повинні знати:

- предмет і завдання курсу «Українська мова за професійним спрямуванням»;
- визначення літературна мова, державна, мова, національна мова, мова професійного спілкування;
- норми літературної мови у професійній сфері.

Студенти повинні вміти: • давати визначення основних понять;

- розпізнавати норми літературної мови, відповідно до норм уживання в різних стилях мови і мовлення;
- стилістично правильно оформлювати свою думку;
- послуговуватися всім лексичним багатством української мови, добирати синоніми, антоніми, фразеологізми, розпізнавати пароніми і вживати їх відповідно до значень.

Ключові поняття: мова професійного спілкування, літературна мова, мовні норми, мовна, мовленнєва, комунікативна компетенція, професійна мовнокомунікативна компетенція, мовна політика, мовна ситуація.

Практичний блок

Завдання 1. Прочитайте висловлювання відомих людей про мову, пригадайте ті, що відомі вам. Поміркуйте, яке з висловлювань Вам подобається найбільше? Чому?

- Поки жива мова в устах народу, до того часу живий і народ. І нема насильства нестерпнішого, як те, що хоче відірвати в народу спадщину, створену незчисленними поколіннями його віджилих предків (Костянтин Ушинський).
- Мова – це наша національна ознака, в мові - наша культура, сутність нашої свідомості (І. Огієнко).
- Заборона національної історії, заборона національної мови, заборона національної церкви – ось грізна тріада, якою століттями забезпечувала себе імперія (О. Пахльовська).
- Мова вмирає, коли наступне покоління втрачає розуміння значення слів (В. Голобородько).
- Мова - втілення думки. Що багатша думка, то багатша мова. Любімо її, вивчаймо її, розвиваймо її! Борімося за красу мови, за правильність мови, за приступність мови, за багатство мови...(Максим Рильський).
- Хто не любить своєї рідної мови, солодких святих звуків свого дитинства, не заслуговує на ім'я людини (Йохан Готфрід Гердер).

Завдання 2. Прочитати текст, статті 10 Конституції України. Дайте визначення державної мови. Державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України. Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування. Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається Законом.

Завдання 3. Прокоментувати думку, висловлену відомим, письменникам 10 Б. Д. Антоненком-Давидовичем. Правильно й чисто говорити своєю мовою може кожен, аби тільки було бажання! Це не є перевагою вчених-лінгвістів, письменників або вчителів мовників, це -- не тільки ознака, а й обов'язок кожної культурної людини. Культурними в нас можуть бути всі, незалежно від того, працює людина розумово чи фізично.

Завдання 4. Виписати із різних джерел і записати 7- 8 висловлювань учених, письменників, відомих політичних діячів про українську мову.

Завдання 5. З наведених ознак виберіть ті, що становлять специфіку української літературної мови. Поясніть зміст цих ознак.

- а) поліфункціональність;
- б) наддіалектність

- в) милозвучність;
- г) стилістична диференціація;
- г) традиційність;
- д) загальнонаціональна форма існування;
- е) варіантність засобів;
- є) унормованість;
- ж) наявність терміносистем;
- з) доречність.

Завдання 6. Відредагувати словосполучення та записати з кількома з них речення. Прийняти участь, прийти до свідомості, відмінити указ, буханка хліба, в залежності від обставин, в якості керівника, українець по походженню, живу по вулиці Тараса Шевченка, протікання хвороби.

Завдання 7. Пояснити відмінність у значенні слів-паронімів. Скласти речення із запропонованими словами. Дипломат - дипломант, адресат - адресант; виборний – виборчий; вникати – уникати; гривня – гривна; громадський – громадянський.

Завдання 8. I. Перепишіть англійські слова. Дайте пояснення і етимологічну довідку за «Сучасним словником іншомовних слів».

I. Аболіціонізм, адмоніція, адвертайзинг, аутсайдер, багінг, бейсболка, біг-бенд, бізнес–вумен, бізнес–клас, бікіні, блюз, вульгаризм, драйв, екшен, ергономіка, ескалатор, ескалація, імейл, імідж, іміджмейкер, істеблшмент, квікстеп, кейс, кліп, кліпмейкер, комбайн, крекер, лендлорд, лізинг, пірсинг, поп-музика, попса, рекет, ремейк, скотч, скотч-тер'єр, скраб, слоган, смог, сноб, снобізм, снайпер, смокінг, спіч, спічрайтер, спринт, спринтер, стюард, стюардеса, тест, тинейджер, трейдер, трейлер, холдинг, хіт, хобі.

II. Поясніть значення абревіатур. II. Ай- Бі-Ем, Ай-Ес-Бі-Ен, Ай-К'ю, Ай-Сі-Ес-Ю, НАСА, ОПЕК.

II. Перекладіть крилаті латинські вислови. Складіть з ними речення

ANIMYS IN PEDES DESIT; BONA FIDE; CONTRA SPERM SPERO.

Завдання 9. Поясніть значення наведених висловів.

➤ Хто мови своєї цурається, хай сам себе стидається.

- На ласкаве слово не кидайся, а за грубе не гнівайся.
- Рідна мова – не полова: її за вітром не розвієш. ➤ Мовивши слово, треба бути йому паном.
- Слово — не горобець, вилетить — не спіймаєш.
- Від меча рана загоїться, а від лихого слова — ніколи.
- Від теплого слова і лід розмерзається.

Завдання 10. Прокоментуйте наведений нижче вислів К. С. Станіславського. Треба уміти не тільки самому втішатися мовою, а й дати змогу присутнім уловити й зрозуміти те, що заслуговує на увагу. Треба непомітно вкласти слова та інтонацію у вуха слухачів... Погана мова створює непорозуміння одне за одним. Їх набирається стільки, що вони затуманюють зміст.

Завдання 11. Дібрати 7--8 влучних висловів про мову, де акцентується її багатство, довершеність і краса.

Тести для самоконтролю:

Виберіть правильний варіант відповіді: 1. Мова - це:

- а) біологічне явище;
- б) процес спілкування, який відбувається у певній аудиторії і в певних часових рамках;
- в) ідеальна система матеріальних одиниць, яка знаходиться поза часом і простором.

2. Зачинателем нової української літературної мови був:

- а) Т.Г. Шевченко; б) І.П. Котляревський; в) Панас Мирний.

3. Основоположником сучасної української літературної мови вважають:

- а) І.П. Котляревського; б) Т.Г. Шевченка; в) Лесю Українку.

4. Національна мова - це:

- а) сукупність усіх територіальних діалектів, соціальні жаргони, національний фольклор і літературна мова як вища форма національної мови, що об'єднує народ або народи в націю.

- б) державна мова, офіційна мова, мова національних меншин, мова національностей;

в) регіональні мови, літературна мова, фольклор.

5. Усна форма мовлення:

а) вторинна за походженням і сприймається тільки на слух;

б) первинна за походженням, яка матеріалізується в звуках, жестах, міміці, паузах, інтонації і сприймається в основному на слух;

в) первинна за походженням, яка матеріалізується в жестах, міміці і сприймається зором.

6. Писемна форма мовлення:

а) вторинна за походженням, яка матеріалізується у буквах, розділових знаках і сприймається на слух;

б) вторинна за походженням, основною одиницею якої є текст, що матеріалізується у буквах, розділових знаках і сприймається зором;

в) первинна за походженням, яка матеріалізується у буквах і розділових знаках і сприймається зором.

7. За функціонуванням усна форма мовлення є:

а) діалогічною, ситуативною, непередбаченою;

б) монологічною, контекстуальною, регламентованою;

в) діалогічною, контекстуальною, регламентованою.

8. Основними ознаками літературної мови є такі:

а) унормованість;

б) наявність усної і писемної форми існування;

в) наявність територіальних діалектів;

г) поліфункціональність;

г) наддіалектна форма існування;

д) функціонування в галузі державної та політичної діяльності.

9. Найважливішими є три наступних функції мови:

а) номінативна, волюнтативна, експресивна;

б) професійна, комунікативна, естетично-культурологічна;

в) комунікативна, мислетворча, пізнавальна.

10. Літературна мова - це:

а) національна мова;

б) унормована, відшліфована норма загальнонародної мови, що обслуговує найрізноманітніші сфери суспільної діяльності людей;

в) нижча форма загальнонародної мови.

Контрольні запитання:

1. Охарактеризуйте предмет, мету і завдання курсу «Українська мова за професійним спрямуванням».

2. Дайте визначення поняття «мова».

3. Як ви розумієте поняття «мова як комунікативний, духовно-культурний і націотворчий феномен»?

4. Яким змістом наділяють поняття «сучасна українська мова»?

5. На основі якого наріччя сформувалась сучасна українська літературна мова?

6. Охарактеризуйте усну і писемну форму сучасної української літературної мови.

7. Зіставте поняття «мова і мовлення».

8. Які функції виконує мова?

Перелік рекомендованих джерел

1. Глущик С.В. Сучасні ділові папери: [навч. посібник] / О.В. Глущик, С.В. Дияк, С. В. Шевчук. — Київ: А.С.К., 2003. — 400с.

2. Загнітко А. П. Українське ділове мовлення. Фахове і нефахове спілкування / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. — Донецьк: БАО, 2010. — 480 с.

3. Зубков М. Сучасна українська ділова мова / М. Зубков. — Харків: Торсінг, 2005. — 448 с.

4. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови: [навч. посібник] - Київ: ВЦ „Академія", 2007. — С 5-11. (Альмам атер).

5. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: [навч. посібник]. — 2-е вид. — Київ: Каравела, 2008. — С. 7-29, 37-52.

6. Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні: [навч. посібник]. – Київ: Центр учбової літератури, 2008. - С. 19-31.
7. Науменко Н.В. Українська мова (за професійним спрямуванням): Практикум / МБ. Науменко, О.М. Бажан та ін. – Київ: ПУ ХТ, 2013. – 146 с.
8. Шевчук С. В. Ділове мовлення. Модульний курс: [підручник] / С. В. Шевчук. – Київ: Арій, 2007, 2009. – 448 с.

Викладачі:

Гаврилей Вікторія Михайлівна, старший викладач кафедри історії мистецтва та соціально-гуманітарних наук.

1993 р. закінчила Прикарпатський університет імені В. Стефаника, спеціальність «Іноземні мови», викладач англійської та німецької мов

Сфери діяльності: перекладацька (переклад навчальних посібників, підручників, наукових статей); робота в якості перекладача-референта (майстер-класи з народних ремесел, музейні екскурсії, екологічні тренінги).

Нісевич Світлана Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент.

Закінчила з відзнакою 2006 року ЗВО «*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*» та здобула кваліфікацію філолога, викладача англійської, німецької мов та зарубіжної літератури. З 2006 року працює у Косівському інституті прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв на посаді викладача, старшого викладача (з 2015 р.), доцента кафедри історії мистецтва та гуманітарних наук (з 2018 р.), в. о. завідувача кафедри декоративного мистецтва (з 2019 р.), доцента кафедри декоративного мистецтва (з 2022 р.). *2016 року захистила дисертацію на засіданні спеціалізованої ради Бердянського державного педагогічного університету за спеціальністю «Порівняльне літературознавство» та здобула науковий ступінь кандидата філологічних наук. Нісевич С. І. є автором 17 наукових статей, 20 навчальних і робочих навчальних програм, силабусів, 7 навчальних посібників і методичних розробок, перекладів книг і анотацій.*